

Szegedi Egyetem

II. évfolyam 3. szám

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1964. február 15.

A tartalomból:

Ki mit vár újságunktól?

SZÉLRÓZSA

Aranydiplomás orvosnál
Csongrádon

Eredményes volt a greifswaldi látogatás

Barátsági szerződés az Ernst-Moritz-Arndt egyetemmel

A József Attila Tudományegyetem vezetői Greifswaldban az Ernst-Moritz-Arndt Egyetemmel barátsági szerződést kötöttek. A szerződést rendkívüli egyetemi tanácsülésen, a József Attila Tudományegyetem részéről dr. Antalffy György rektor, az Ernst-Moritz-Arndt Egyetem részéről dr. Hans Wehrli rektor írta alá. A szerződés aláírásánál a József Attila Tudományegyetem részéről jelen volt: dr. Márta Ferenc docens, az MSZMP Tudományegyetemi VB titkára és Gruber László oktatási osztályvezető. A szerződés aláírásánál megjelent Patak György, a Német Demokratikus Köztársaságba akkreditált magyar nagykövetség titkára és N. Pergamenter, a Német Demokratikus Köztársaság Művelődésügyi Minisztériumának felsőoktatási főosztályvezetője. Az ünnepélyes aláírásnál, amelyen az egyetemi tanács teljes számban megjelent, a greifswaldi Egyetem rektora meleg szavakkal köszöntötte a magyar delegációt, és hangsúlyozta, hogy ez a barátsági szerződés a szocializmus építő két nép tudományos továbbfejlesztésének is hasznára lesz.

Dr. Antalffy György az aláírásnál mondott beszédében kiemelte, hogy a szerző-

dés a jövőben szabályozni fogja az együttműködést és mindkét egyetem további fejlődését is szolgálja.

»Szeretnénk hinni — folytatta beszédét dr. Antalffy rektor —, hogy az együttműködési szerződés egyetemünkben a kutatómunka szintjét az oktató-nevelő munkát, tovább fogja emelni és gyümölcsöző együttműködés fog kialakulni egyetemünk karai és intézetei között... Kíváncsi vagyok, hogy szerződésünk a szocializmus felépítését szolgálja országainkban, mert a tudomány a szocialista világban élő, előremozdító erő és a népek békéjét szolgálja.«

Az aláírás alkalmával beszédet mondott még Patak György követségi titkár és N. Pergamenter is. Az együttműködési szerződésben mindkét egyetem biztosítja, hogy a kutatás, az oktatás és a nevelés terén szerzett információkat kicserélik. Mindkét intézmény egyetemi hetet rendez, amelyen az egyetem professzorai, docensei tartanak előadást, ugyanakkor pedig biztosítja a hallgatók tanulmányi kirándulásának és gyakorlatának cseréjét is.

A szegedi küldöttség részt vett az első évesek ünnepélyes fogadalmötletén, ahol az Egyetem rektora szívélye-

sen üdvözölte delegációjukat, és méltatta a két egyetem közötti barátsági szerződés jelentőségét.

Rendelet az Állami Díj és a Kossuth-díj adományozásáról

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa törvényerejű rendeletet hozott a Magyar Népköztársaság Állami Díja, valamint Kossuth-díj adományozásáról.

A Magyar Népköztársaság Állami Díja adományozható azok részére, akik; nagy horderejű tudományos jellegű, illetőleg műszaki, kutatási vagy fejlesztési eredményekkel, az elért eredmények továbbfejlesztésével, a népgazdaság számára nagy jelentőségű gazdasági eredményekkel járó újítások kidolgozásával, — a szocialista gazdaság fejlődése szempontjából úttörő jelentőségű tevékenységgel, — a termelés műszaki színvonalát, a termelt cikkek minőségét nagymértékben emelő és a népgazdaság igényeinek fokozott mértékben való kielégítését eredményező, új termelési módszerek

alkalmazásával, — a termelés szervezésével, irányításával elért, kiemelkedő termelési eredményekkel, a termelőmunkában kiemelkedő egyéni teljesítményével, — a győgyítés terén elért tudományos eredményekkel, vagy ilyen eredmények sikeres alkalmazásával és továbbfejlesztésével — az egészségügy továbbfejlesztésének szervezésével és irányításával, — a nevelés-oktatás terén elért elméleti eredményekkel, — a szocialista társadalmi rend építéséért folyó tevékenység során nagy jelentőségű eredményeket értek el.

— A Kossuth-díj adományozható azok részére, akik kulturális és művészeti alkotással, illetőleg teljesítményükkel olyan kimagasló eredményt értek el, amellyel a szocialista kultúrát és művészetét gazdagították és ezáltal népünk, országunk, társadalmi rendszerünk nemzetközi tekintélyét és megbecsülését növelték.

A Pedagógusok Szakszervezetéhez tartozó felsőoktatási intézmények II. Országos Munkavédelmi Anketájának határozata értelmében az Egészségügyi, a Földművelésügyi, a Munkaügyi és a Művelődésügyi Minisztérium, a Szakszervezetek Or-

szágos Tanácsa és a Pedagógusok Szakszervezete közösen meghirdeti valamennyi felsőoktatási intézmény II. munkavédelmi pályázatát.

A felsőoktatási reform célkitűzéseinek megvalósítása, az oktatás és az élet egyre szorosabb egybekapcsolása, az elmélet és a gyakorlat egységének érvényesítése új, nagy felelősséggel járó feladatokat állít az egyetemek elé. Különösen fontos annak a ténynek a felismerése, hogy a főiskoláknak, az egyetemeknek már az oktatás során fel kell készíteniük hallgatóikat a termelőmunkában, az üzemi életben — sőt ma már az iskolákban is — jelentkező balesetelhárítási és munkaegészségügyi feladatok megoldására. A megoldások további segítése céljából a bevezetőben említett főhatóságok az alábbi témakörökben írják ki pályázatukat:

Egészséges és balesetmentes oktatási munkakörülmények és oktatási folyamatok, kísérletek gyakorlatok kialakítása.

Mind az oktatók, mind a hallgatók számára az adott felsőoktatási intézményben, valamint az üzemi mezőgazdasági gyakorlati munkahelyeken a példászerűen egészséges és biztonságos munkakörülmények kialakítására, megvalósítására vonatkozó módszerek. A munkavédelmi célok megvalósítására rendelkezésre álló költségvetési keretek (pl.: a felújítási norma stb.) leggazdaságosabb és egyben a munkakörülmények javítása

szempontjából legeredményesebb felhasználása.

Oktatási objektumok tőpusterveinek kritikai bírálatá és módosító javaslatok.

Az alsó- és közép, valamint felsőfokú oktatási intézmények tanulóinak életkori adottságaihoz alkalmazott, számukra az egészséges testtartást biztosító berendezési tárgyak, felszerelések (padok, asztalok, székek, ülőkék, táblák, munkaasztalok stb.) követelményeinek előírásai. Biztonságtechnikai és munkaegészségügyi szempontok érvényesítése az adott szak, tantárgy keretein belül, az oktatott tantárgyakkal szervesen összefüggő, vagy azokban szereplő munkaegészségügyi ismeretek helye, szerepe, indokoltsága, anyaga. Indokolással ellátott képzési utasítások, műhelyrendek, laboratóriumi előírások, gyakorlati előkészítések stb. A felsőoktatási intézményekben folyó munkaegészségügyi oktatásról, felhasznált vagy javasolt szemléltető és bemutató eszközök leírásai, tapasztalatai. Kiemelt témák a fentiek közül:

az üzemszerű laboratóriummal, gépműhellyel rendelkező tanszék balesetelhárítási és üzemegészségügyi előírása, tapasztalatai; a termelési gyakorlatokban részvevő hallgatók munkabiztonságának megszervezésére vonatkozó tapasztalatok; általában a hallgatók munkavédelmi oktatása és nevelése terén elért eredményt elérő módszerek tudományos analízise; munkavédelmi pszichológiai vizsgálatok a hallgatók körében.

Különös figyelemre és érdemre tarthatnak igényt a fentebb felsorolt témákban a tanárképzés területén hasznosítható, az oktatási anyagban beépíthető pályamunkák. A Pedagógusok Szakszervezetéhez tartozó felsőoktatási intézményekben folyó szakszervezeti munkavédelmi tevékenység módszerei, tapasztalatai. A pályázaton részt vehet bármely felsőoktatási intézmény, tudományos kutató, vagy tervezőintézet dolgozója. A pályázat nem jellegű. Terjedelme minimális 2 kézirattal (azaz 46 egyoldalas gépelt ritkasoros oldal). Három példányban küldendő be 1964. március 1-ig a Pedagógusok Szakszervezete elnökségéhez (Budapest VI. Gorkij fasor 10.).

A pályázaton helyezést elért pályamunkákat a bevezetőben meghatározott főhatóságok — rövidített alakban — közös kiadványban jelentetik meg, e kiadványban való közlés tiszteletdíja a pályadíjakban bentfoglaltatik. A pályadíjakat a bírálóbizottság a felsőoktatási intézmények III. Országos Munkavédelmi Anketáján osztja ki 1964. áprilisában a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Valamennyi pályázat az Anketát kifizetés bementetésére kerül.

Pályadíjak:
3 db I. díj egyenként 3 000 Ft
3 db II. díj egyenként 2 000 Ft
6 db III. díj egyenként 1 000 Ft

A beérkezett pályaművek színvonalától függően a bírálóbizottság bármely kategóriában felelmeleti, vagy megoszthatja a díjakat.

ÚJ OKTATÓK Gerelyes Endre adjunktus

Szegeden találkoztam vele először, a Kortárs emlékeztetés este előtt, az Ady-terti egyetemi épületben tartott anketon. Tamási Aron, Tersánszky J. Jenő, Szakonyi Károly és mások társaságában ült az emelvényen, bal szélen, s úgy festett, mint aki az imént patányt fel az öt kérdéssel nyaggató hallgatók közül, hogy jobban láthassák. Nem is annyira az arcvonalából — inkább gyors, energikus gesztusaiból lehetett diákvoltára következtetni. Pedig akkor már tanárkodott...

Jól emlékszem, nem szorosan vett irodalom-esztétikai kérdésekről beszélt, hanem a sportról, s arról: hogyan készült emlékeztetés sport-vonatkozású kisfilmje, a »Kilenc perc« c. novella alapján írt tv-film, melynek ő maga, a szerző is szereplője volt, (a Szegedről elszármazott kitűnő fiatal színésszel, Madaras Józseffel »bunyózták« egymást) — s melynek kiütési jelenetében Madaras dublőze, egy Galla nevű tornatanár — saját kívánságára — a szó szoros értelmében kiütötte a szerzőt, úgy kellett föléleszteni ajultából Gerelyes Endrét.

Ezt az egyetlen jelenetet minősítette csinálnak a film; átverő bizottság, — meg kellett ismételnem...

Szegeden találkoztam vele másodszor is — mint a Tanárképző Főiskola adjunktusával. Akkor már második kötetét, a »Töprengés az éjszakáról« című, novellákat, esszéket, elméleti írásokat tartalmazó könyve is megjelent. Ezzel a kötettel végleg bebizonyosodott, hogy azok közül a puritánul, tudatos választékosan szerkesztő és fogalmazó írók közül va-

lók, akiket az esztétikai problémák teoretikus kérdések éppúgy izgatnak, mint maga a szépirodalom. »Eppúgy« — ez a kifejezés nem jelent egyenlőséget, hisz nyilván az irodalmi alkotás az elsődleges nála. De szépirodalmi, sajátos fűtöttségű izgalmas kérdésekkel telítődő novellái — minden részletükben az ösztönös tehetséget tudatos módszerekkel pallérozó, gondolkodó, töprengő, vívó, egyéniségről árulkodnak.

S az elméleti órák is. Gerelyes adjunktus irodalom-esztétikai szemináriumai épp ezért telítődnek színnel, sajátos izekkel, mert az esztétikai nézeteket, alkotó törvényszerűségeket fejtegető tanár — író is egyben.

Volt alkalmam a kasszinó is meglesni Gerelyest. — ezért állíthatom a fentiekkel nyugodt lélekkel. Ady szimbolikus verseit elemezték szemináriumának tagjai. Kiss Anna és Szigeti Endre I. éves főiskolások, — az egyik hangulatosabb, a másik pedánsan, alaposabban, — s mindkettejük dolgozatát — udvariasság nélkül szólva — öröm és élvezet volt végighallgatni. S a dolgozatok elhangzása után valóságos záporoztak a hozzászólások, bántor, talpraesett megjegyzések — a szeminárium tagjai részéről.

S a rendkívül élénk, lendületes két óra befejeztével Gerelyes Endre, főiskolánk új adjunktusa összehúzott szemmel fürkészett rám, s töprengve, vívóva kérdezte tőlem:

— Csakugyan nem volt vonatott? Nem unatkozottál?

Két nagy »szerelme« van Gerelyesnek: az irodalom és a fiatalok. Ami az irodalmat illeti, s benne a fiatal

irodalmárok feladatát, arról szenvedélyesen, hiteles hévvel nyilatkozik egyik korábbi vitáirásában:

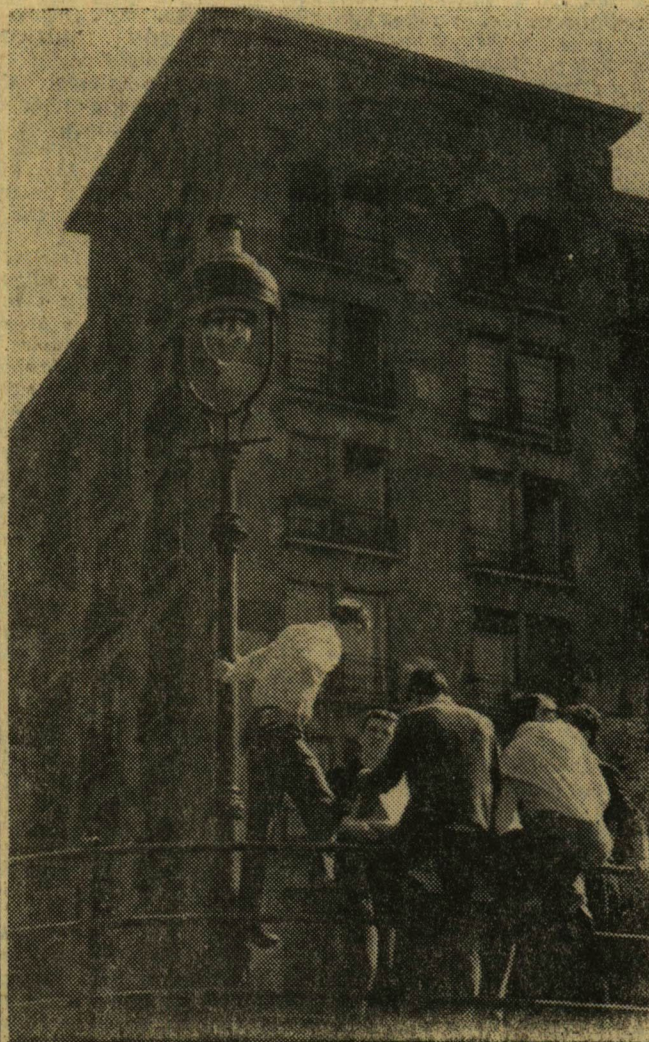
— Ha meg kellene fogalmaznom azoknak a fiatal íróknak közös alapállását, de számtalan lehetőségű feladatát, akik a szocializmus jelenvaló voltát nem felszárú kompromisszummal, hanem lelkes »igen«-nel fogadják, két dolgot jelölnek meg. Az egyik intenzív részvétel abban munkában, amely a szocialista realizmus megteremtéséért folyik, a másik ezzel szorosan összefügg: Kivágni a modern irodalmat az onanizáló sznobizmus, s a nihil lovagjainak sivatagos környezetéből. A két feladatot csak akkor oldható meg, ha saját portáján és problematikáján belül az irodalom is kiveszi részét — a mainál intenzívebb erővel — az ország politikai életét jellemző konstruktív és tisztító folyamatból.

Másik »szerelme«, az ifjúságot, a mai fiatalok szemléleti problémáit illetően épp a szegedi folyóirat számában volt elgondolkozottam:

— A fiatalok fejére leg-sűrűbben hulló pád a céltalanság, haszonlesés, vagy negatív élet. Szerintem a kép korántsem oly sötét, mint egyesek festik, mert a nihil felkent bajnokai kevesebben vannak, s egyre kevesebben lesznek. Engem az elhallgatás, a visszavonulás, legjobb esetben a »nem vitatkozom vele« álláspont aggaszt. Az a tény nyugtalanít, hogy gyűvaságból, kényelemszeretéből, vagy tudatlanságból a fiatalok nem szállnak szembe hasonló helyzetben hasonló figurákkal. Ezen kellene változtatni!

D. E.

VITATKOZÓ FIATALOK



Enyedi Zoltán felv.